

पणन हंगाम २०२३-२४ मध्ये किमान आधारभूत किंमत खरेदी योजनेंतर्गत खरेदी केलेल्या धानाच्या भरडाईकरीता योजनेंतर्गत कार्यरत भात गिरणीधारकांना केंद्र शासनाकडून देण्यात येणाऱ्या भरडाई दराव्यतिरिक्त राज्य शासनाकडून रु.४०/- प्रती क्विंटल अतिरिक्त भरडाईचा दर देण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन

अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग
शासन निर्णय क्र. धानभ-१२२२/प्र.क्र.१९३/ना.पु.२९

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक: ०१/१०/ २०२४.

वाचा -

१. अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, शासन निर्णय क्र.खरेदी-११२३/प्र.क्र.१२३/ना.पु.२९, दि.०९.११.२०२३
२. अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, शासन परिपत्रक क्र.धानभ-१३२३/प्र.क्र.१९०/ना.पु.२९, दि.२४.११.२०२३.
३. मा. राज्य मंत्रिमंडळाच्या सोमवार, दिनांक २३ सप्टेंबर २०२४ रोजी पार पडलेल्या बैठकीचे इतिवृत्त दिनांक ३०.०९.२०२४

प्रस्तावना:-

किमान आधारभूत किंमत खरेदी योजना ही १००% केंद्र पुरस्कृत योजना असून या योजनेअंतर्गत केंद्र शासन निरनिराळ्या पिकांच्या किमान आधारभूत किंमती जाहीर करते. आधारभूत किंमतीचा लाभ शेतकऱ्यांना होण्याच्या दृष्टीने व त्यांना हमी भावापेक्षा कमी किंमतीने (डीस्ट्रेस सेल) धान्य विकावे लागू नये, म्हणून राज्य शासनातर्फे अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभागाकडून केंद्र शासनाने विहीत केलेल्या दर्जाच्या धानाची व भरडधान्याची (ज्वारी, बाजरी, मका व रागी) खरेदी करण्यात येते.

महाराष्ट्र राज्यात केंद्र शासनाची "नोडल एजन्सी" म्हणून भारतीय अन्न महामंडळ काम पाहते, तर भारतीय अन्न महामंडळाच्यावतीने राज्यशासनामार्फत महाराष्ट्र राज्यात सदर योजनेची अंमलबजावणी महाराष्ट्र राज्य सहकारी पणन महासंघ, मुंबई (बिगर आदिवासी क्षेत्रात) व महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ, नाशिक (आदिवासी क्षेत्रात) या दोन अभिकर्ता संस्थांमार्फत करण्यात येते.

सदर योजनेंतर्गत खरेदी केलेल्या धानाची भरडाई दोन्ही अभिकर्ता संस्थांकडून मिलर्समार्फत करून घेऊन प्राप्त होणारा सीएमआर (Custom Milled Rice) राज्य शासनाकडून लक्ष्य निर्धारित सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेमध्ये वितरीत करण्यात येतो.

सदर योजनेंतर्गत खरेदी करण्यात आलेल्या धानाच्या भरडाईकरिता केंद्र शासनाने रु.१०/- प्रती क्विंटल इतका भरडाई दर जाहीर केला आहे. योजनेंतर्गत राज्यातील धान भरडाई

करणाच्या गिरणीमालकांना सदरच्या दराने भरडाई करणे परवडत नसल्याने शेजारील काही राज्यांप्रमाणेच राज्यातही केंद्र शासनाने जाहीर केलेल्या भरडाई दरापेक्षा अधिकचा दर राज्य शासनाने जाहीर करावा, अशी मागणी राज्यातील लोकप्रतिनिधींकडून तसेच मिलर्स असोसिएशन यांच्याकडून करण्यात येत होती.

सदर बाब विचारात घेऊन पणन हंगाम २०२३-२४ मध्ये किमान आधारभूत किंमत खरेदी योजनेंतर्गत खरेदी केलेल्या धानाच्या भरडाईकरीता योजनेंतर्गत कार्यरत भात गिरणीधारकांना धानाच्या भरडाईकरीता केंद्र शासनाकडून देण्यात येणाऱ्या भरडाई दराव्यतिरिक्त राज्य शासनाकडून रु.४० प्रती क्विंटल इतका अतिरिक्त भरडाई दर देण्याबाबत मा.मंत्रीमंडळाच्या दिनांक २३ सप्टेंबर २०२४ रोजी पार पडलेल्या बैठकीत निर्णय घेण्यात आला आहे. त्यानुषंगाने शासन निर्णय निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

पणन हंगाम २०२३-२४ मध्ये किमान आधारभूत किंमत खरेदी योजनेंतर्गत खरेदी केलेल्या धानाच्या भरडाईकरीता योजनेंतर्गत कार्यरत भात गिरणीधारकांना धानाच्या भरडाईकरीता केंद्र शासनाकडून देण्यात येणाऱ्या भरडाई दराव्यतिरिक्त राज्य शासनाकडून रु. ४० प्रती क्विंटल इतका अतिरिक्त भरडाई दर देण्यास राज्य शासनाची मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

२. प्रस्तुतचा खर्च प्रचलित पद्धतीनुसार विभागाच्या स्वीय प्रपंची लेख्यातून (PLA) भागविण्यात यावा. तसेच सदर खर्चाची प्रतिपूर्ती पुरवणी मागणीद्वारे वित्त विभागाकडून प्राप्त करून घेण्यात यावा.

३. याकरिता होणारा खर्च मुख्य लेखाशीर्ष ४४०८ ०३९१ अंतर्गत सन २०२४-२५ करिता मंजूर तरतूदीमधून करण्यात यावा. तसेच सदर खर्चाची प्रतिपूर्ती मुख्य लेखाशीर्ष २४०८ ०५३८ अंतर्गत करण्यात यावी.

४. उक्त शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२४१००११८४६४५२५०६ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(राजश्री सारंग)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा.राज्यपाल यांचे सचिव.
- २) मा.मुख्यमंत्री यांचे सचिव.
- ३) मा.मंत्री, वित्त यांचे खाजगी सचिव.
- ४) मा.मंत्री, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण यांचे खाजगी सचिव.
- ५) मा.मंत्री, पणन यांचे खाजगी सचिव.
- ६) मा.मंत्री, आदिवासी विकास, यांचे खाजगी सचिव.

- ७) मा.विरोधी पक्ष नेते (विधानसभा, विधानपरिषद)
- ८) मा.सर्व मंत्री, यांचे खाजगी सचिव.
- ९) सर्व विधानपरिषद सदस्य व विधानसभा सदस्य.
- १०) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.
- ११) अपर मुख्य सचिव, (वित्त) महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.
- १२) अपर मुख्य सचिव, कृषि व प.दु.म. विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १३) अपर मुख्य सचिव (पणन), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १४) अपर मुख्य सचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १५) प्रधान सचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग.
- १६) सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १७) सर्व विभागीय आयुक्त.
- १८) सर्व जिल्हाधिकारी.
- १९) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र स्टेट को.ऑप.मार्केटिंग फेडरेशन लि., मुंबई.
- २०) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ, नाशिक.
- २१) नियंत्रक (शिधावाटप) व संचालक नागरी पुरवठा(गो/वा), मुंबई.
- २२) सर्व उप आयुक्त (पुरवठा).
- २३) सर्व जिल्हा पुरवठा अधिकारी.
- २४) सर्व अन्नधान्य वितरण अधिकारी.
- २५) वित्तीय सल्लागार व उप सचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मुंबई.
- २६) उप संचालक, नागरी पुरवठा, पुरवठा आयुक्त कार्यालय, मुंबई.
- २७) सर्व सहसचिव/उप सचिव/अवर सचिव/सर्व अधिकारी, अनापु व ग्रासंवि, मंत्रालय, मुंबई.
- २८) सरव्यवस्थापक, भारतीय अन्न महामंडळ, बोरीवली, मुंबई.
- २९) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई (५ प्रती).
- ३०) ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, ग्रंथालय ६ वा मजला, विधान भवन, मुंबई.
(१० प्रती)
- ३१) मान्यताप्राप्त राजकीय पक्षांची कार्यालये, (प्रत्येकी ५ प्रती)
- ३२) निवड नस्ती (नापु-२९).